

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 300/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED] zastúpenej JUDr. Daliborom Kuciaňom, advokátom, Žilinská cesta 130, Piešťany, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. PN-22C/55/2019-556 z 5. marca 2026 a jemu predchádzajúcemu postupu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením okresného súdu č. k. PN-22C/55/2019-556 z 5. marca 2026 a jemu predchádzajúcim postupom. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou Okresnému súdu Piešťany 21. júna 2019 vo forme prílohy elektronického podania urobeného na e-formulári prostredníctvom portálu eŽaloby domáhala vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) so žalovaným, ktoré zaniklo právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva a k dohode o vyporiadaní BSM nedošlo.

3. Okresný súd po vykonaní príslušných administratívnych procesných úkonov (zaslanie žaloby na vyjadrenie, následné zaslanie vyjadrenia odporcu navrhovateľke na tzv. repliku a následné

zaslanie vyjadrenia navrhovateľky odporcovi na tzv. dupliku) uznesením č. k. 22C/55/2019-323 z 8. decembra 2020 žalobu odmietol (výrok I) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II). Okresný súd v rámci prípravy na pojednávanie zistil, že žaloba nebola doručená v zákonom ustanovenej forme a navrhovateľka ju nedoplnila v listinnej forme v zákonom ustanovenej 10-dňovej lehote. Keďže stranám sporu už vznikli trovy súvisiace s vyjadreniami, okresný súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania.

4. Na odvolanie sťažovateľky Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 23Co/42/2021-414 z 26. októbra 2021 uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách konania potvrdil a výrokom II priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

5. Sťažovateľka napadla uznesenie krajského súdu dovolaním, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2Cdo/100/2022 z 19. júna 2024 tak, že vo výroku I dovolanie odmietol a vo výroku II priznal žalovanému proti sťažovateľke nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

6. Okresný súd uznesením č. k. PN-22C/55/2019-528 zo 16. januára 2025 vydaným vyšším súdnym úradníkom uložil sťažovateľke povinnosť nahradiť žalovanému trovy právneho zastúpenia vo výške 775,06 eur, aplikujúc § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a teda výšku tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby určil ako 1/13 výpočtového základu, keďže k predmetu sporu pristupoval ako k peniazmi neoceniteľnému.

7. Žalovaný napadol uznesenie o výške trov konania sťažnosťou, v ktorej namietal nesprávne určenie výšky tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, keďže spor bol oceniteľný peniazmi, keďže jeho predmetom bolo vyporiadanie BSM. O sťažnosti rozhodol okresný súd napadnutým uznesením z 5. marca 2026 tak, že zmenil uznesenie zo 16. januára 2025 a sťažovateľku zaviazal povinnosťou zaplatiť žalovanému náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania spolu vo výške 6 577,79 eur. Podľa názoru okresného súdu bolo potrebné v danej veci aplikovať § 10 ods. 6 vyhlášky, ktorý je špeciálnym ustanovením k § 10 ods. 2 vyhlášky. Hodnotu sporu určila samotná žalobkyňa v žalobe, a teda tarifnou hodnotou bola $\frac{1}{2}$ z masy BSM určenej v žalobe.

II.

Sťažnostná argumentácia

8. Sťažnostná argumentácia je založená na nesúhlase sťažovateľky s obsahom napadnutého uznesenia a postupom súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľka zopakovala priebeh konania a, nadväzujúc na to, predniesla argumenty súvisiace s odmietnutím žaloby a následnou povinnosťou nahradiť trovy konania. Okresný súd podľa jej názoru nemal žalobu odmietat' a priznávať žalovanému nárok na náhradu trov konania, keďže na žalobu nemal vôbec prihliadať, teda nemal postupovať podľa § 167 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a už vôbec nemal vydávať nezákonné rozhodnutie s výrokom o priznaní nároku na náhradu trov konania. Dôsledkom nezákonného postupu okresného súdu bolo vydanie nezákonného rozhodnutia, ktoré je svojvoľné, arbitrárne a rozporné s ústavnými právami sťažovateľky, keď okresný súd sám zapríčinil

zbytočné a neúčelné trovy svojím nezákonným postupom a následne pri stanovení tarifnej hodnoty za jeden úkon právnej služby vychádzal zo sumy uvedenej v žalobe, na ktorú sa neprihliada.

9. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za zmätočné, arbitrárne, popierajúce ustanovenia Civilného sporového poriadku a ústavne neudržateľné. Okresný súd na jednej strane uviedol, že vzhľadom na odmietnutie žaloby k ustáleniu masy BSM nedošlo, no na druhej strane uviedol, že hodnotu sporu vyčíslila sama sťažovateľka v žalobe. Okresný súd mal preto pri určení výšky trov konania vychádzať nie z § 10 ods. 6 vyhlášky, ale z § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky tak, ako vychádzal vyšší súdny úradník v prvom uznesení o výške trov konania. Nepochopiteľne pôsobí i argumentácia okresného súdu, keď v prípade, ak by nebola možná aplikácia § 10 ods. 6 vyhlášky, prichádzala by do úvahy aplikácia § 10 ods. 2 vyhlášky o hodnote veci a práva, ktorých sa týka, určenej pri začatí poskytovania právnej služby. Podľa sťažovateľky je v danom prípade zrejmé, že pri začiatku poskytovania služby už bola hodnota veci alebo práva v nulovej hodnote, keďže *ex lege* sa na žalobu neprihliadalo, resp. ak nie je v nulovej hodnote, tak je neoceniteľná, a teda sa aplikuje § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky.

10. Sťažovateľka vidí arbitrárnosť aj pri priznaní náhrady trov konania za viacero úkonov právnej služby, ktoré považuje za neúčelné, umelé a účelovo navyšované zo strany právnej zástupkyne žalovaného. Vzhľadom na odmietnutie žaloby sa na ňu nemalo vôbec prihliadať a už vôbec nemala byť doručovaná protistrane. Trovy konania preto nemôžu vzniknúť tomu, komu sa žaloba nedoručuje a nemal dôvod sa právne zastupovať. Okresný súd dáva zmätočne na jednu úroveň zastavenie konania a odmietnutie žaloby. Argument, že odmietnutie žaloby procesne zavinila sťažovateľka tým, že žalobu nedoručila v zákonom stanovenej forme, neobstojí. Okresný súd tým zodpovednosť za svoj nezákonný postup preniesol na sťažovateľku, pričom jej napadnutým rozhodnutím uložil povinnosť na zaplatenie sumy, čo nemá oporu v zákone.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu) napadnutým uznesením okresného súdu o trovách konania. Okresný súd mal podľa názoru sťažovateľky priznaním náhrady trov konania postupovať svojvoľne, arbitrárne a nehospodárne a následne určiť výšku trov konania nesprávnou aplikáciou § 10 ods. 6 vyhlášky namiesto § 11 ods. 1 vyhlášky, keďže vzhľadom na odmietnutie žaloby bolo potrebné pristupovať ku konaniu ako k neoceniteľnému predmetu sporu.

12. Ústavný súd pri posudzovaní ústavných sťažností týkajúcich sa rozhodnutí o trovách konania stabilne zastáva názor, že rozhodovanie o trovách konania na všeobecných súdoch prislúcha zásadne týmto súdom, preto ich preskúmava iba celkom výnimočne. Rozhodovanie o trovách by mohlo dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich túto časť konania, napríklad interpretáciou a aplikáciou právnych noriem, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Na druhej strane je rozhodovanie o náhrade trov konania integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej

ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997, sťažnosť č. 22410/93).

13. Nosná argumentačná línia uvedená v ústavnej sťažnosti je založená na spochybňovaní samotného nároku žalovaného na náhradu trov konania, ktoré mu vzhľadom na odmietnutie žaloby sťažovateľky nemali byť vôbec priznané. Ústavný súd pripomína, že napadnuté uznesenie, ako aj uznesenie vyššieho súdneho úradníka, ktoré mu predchádzalo, sú rozhodnutiami súdu o výške trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP za situácie, keď o nároku na ich náhradu podľa § 262 ods. 1 CSP už bolo definitívne rozhodnuté právoplatnými rozhodnutiami súdov. Námietky proti existencii nároku na náhradu trov sú v tejto fáze konania celkom irelevantné. Nemožno však opomenúť, že tento aspekt už bol predmetom prieskumu krajského súdu i najvyššieho súdu, keďže sťažovateľka odvolaním i dovolaním napadla práve výrok o trovách konania. V konaní o tejto ústavnej sťažnosti je však predmetom prieskumu ústavného súdu napadnuté uznesenie z 5. marca 2026 o výške trov konania.

14. Druhá sťažnostná námietka spočíva v tvrdení arbitrárnosti napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorý aplikáciou § 10 ods. 6 vyhlášky zmenil uznesenie vyššieho súdneho úradníka a tarifnú hodnotu veci určil ako jednu polovicu ceny masy BSM, ktorú určila sťažovateľka v žalobe. Ústavný súd však po preskúmaní relevantných častí napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj jemu predchádzajúceho uznesenia o výške trov konania konštatuje, že nedostatky ústavnoprávnej relevancie v napadnutom uznesení nezistil. Okresný súd dostatočne a ústavne akceptovateľným spôsobom sťažovateľke vysvetlil, prečo považoval postup vyššieho súdneho úradníka pri aplikácii § 11 ods. 1 vyhlášky za nesprávny a prečo považoval za zákonné aplikovať § 10 ods. 6 vyhlášky. Správny je názor okresného súdu, že hodnotu BSM určila sťažovateľka v žalobe a že následný procesný postup súdu na túto otázku nemá vplyv. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd nevidel v postupe okresného súdu procesný excés, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania, čo je predpokladom pre možnosť ústavného súdu zasiahnuť do rozhodnutia o trovách konania.

15. Odmietnutie žaloby má podľa sťažovateľky dopad aj na účelnosť vykonaných úkonov právnej služby. Ústavný súd nesúhlasí s touto námietkou, ktorá svojou podstatou súvisí s už spomenutým spochybňovaním samotného nároku na náhradu trov konania. Úkony právnej služby na strane žalovaného boli reálne vykonané, a to tak v konaní na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom a dovolacom konaní, ktoré napokon sťažovateľka sama vyvolala podaním opravných prostriedkov. Okresný súd sťažovateľke v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo jednotlivé namietané úkony právnej služby považoval za účelne vynaložené.

16. Pri výdavkoch spojených so zastúpením strany advokátom je potrebné považovať za zásadne účelne vynaložené výdavky na odmenu advokáta podania vo veci samej, podania realizované na výzvu súdu a zastupovanie na pojednávaní. Nie je vylúčená ani ich korekcia súdom, ak by nebolo možné považovať jednotlivé výdavky za nevyhnutné na riadne uplatnenie alebo bránenie práva pred súdom, napr. pri zneužití práva na zastupovanie advokátom, čo je potrebné skúmať

v každom prípade osobitne. Okresný súd, aplikujúc uvedené kritérium, špecifikoval dôvody, prečo považoval náhradu za uplatnené úkony v danom prípade za zákonnú. Na tomto závere okresného súdu ústavný súd nepozoruje známky rozporu s rozhodovacou praxou, na ktorý by bolo potrebné reagovať sťažovateľkou požadovaným zásahom. Argumentačne neobstojí ani snaha preniesť zodpovednosť za vznik trov na nesprávny procesný postup okresného súdu. Ani prípadné takéto pochybenie nemôže mať dopad na obsah a výsledok procesného vzťahu medzi sporovými stranami.

17. Ústavný súd nie je v pozícii opravného súdu, ktorého úlohou by malo byť prehodnocovanie rozhodnutia všeobecného súdu o účelnosti a hospodárnosti uplatnených či priznaných trov konania. Argumentácia sťažovateľky, ktorá ústavný súd stavia do takej úlohy, preto nemôže byť úspešná. Úlohou ústavného súdu je identifikovanie extrémnych vybočení v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, nie naprávanie prípadných jednotlivých nesprávností.

18. Ústavnému súdu po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia nezostalo iné, než len konštatovať, že okresný súd nevybočil z hraníc ústavne súladnej interpretácie a aplikácie podústavného práva, nedopustil sa teda svojvôle, a tým ani porušenia ústavou zaručených práv, ktoré sťažovateľka označila v ústavnej sťažnosti. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

19. Sťažovateľka porušenie práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu